

ванні до правопорушника (боржника) в інтересах іншої особи (кредитора) встановлених законом або договором санкцій майнового характеру: відшкодування збитків, виплати неустойки (штрафу, пені).

Мета цивільно-правової відповідальності – відновлення порушених майнових прав кредитора і тому розмір відповідальності повинен відповідати розміру завданих збитків.

Але, разом з цим, цивільно-правова відповідальність за порушення зобов'язань на транспорті має свої особливості, оскільки її правове регулювання здійснюється не тільки цивільним, а також і спеціальним законодавством, яке враховує специфіку діяльності транспортної галузі.

Відповідальність у зобов'язаннях із перевезення має специфіку, що відрізняє її від звичайної відповідальності за порушення зобов'язань. Насамперед, вона відноситься до випадків обмеженої відповідальності, яка звужує право на повне відшкодування збитків у порівнянні з загальним порядком.

Обмеженість відповідальності перевізника полягає у тому, що відповідно до ч.2 ст. 924 ЦК перевізник відповідає за втрату, нестачу, псування або пошкодження прийнятих до перевезення вантажу, багажу, пошти у розмірі фактичної шкоди, якщо не доведе, що це сталося не з його вини [2].

У разі невиконання або неналежного виконання договору перевізником факт порушення договору має бути належним чином зафіксований.

На нашу думку, страхування є важливою умовою перевезення пасажирів та вантажу. Це допоможе уникнути багатьох нюансів у разі виникнення непорозумінь між перевізником і пасажиром.

Література

1. Транспортне право України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. Л. Шелухін, О. І. Антонюк, В. О. Вишневецька та ін.; за ред. М. Л. Шелухіна. – К. : Вид. Дім. "Ін Юре", 2008. – 896 с.
2. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003р. №435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – №37. – Ст. 488.
3. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show / 2344-14>.

ЗАХИСТ ПРАВ ПАСАЖИРІВ У РАЗІ СКАСУВАННЯ АБО ЗАТРИМКИ РЕЙСІВ

Затримки рейсів є доволі частими в практиці міжнародних авіаперевезень. Але більшість пасажирів не знають про свої права в цьому випадку, до того ж перевізники часто не пояснюють причини затримки, і пасажир змушений проводити непевний для них проміжок часу в незручних умовах. Дійсно, перевізник має право затримати або скасувати рейс як з комерційних причин, так і з причин, які не залежать від нього. Але він також повинен ужити всіх необхідних заходів для уникнення затримки в перевезенні пасажирів і багажу.

Згідно Правил повітряного перевезення пасажирів та багажу, які затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 30.11.2012 р. №735 у разі скасування рейсу пасажирам має бути запропоновано відповідне обслуговування та компенсацію. Пасажир має право на компенсацію, якщо його не поінформовано про скасування рейсу: за два тижні до запланованого часу відправлення; або у період не більше ніж за два тижні і не менше ніж за сім днів до запланованого часу відправлення і запропоновано зміну маршруту, що дасть змогу вирушити з пункту відправлення не пізніше ніж за дві години до запланованого часу відправлення та прибути у кінцевий пункт призначення не пізніше ніж через чотири години після запланованого часу прибуття; або менше ніж за сім днів до запланованого часу відправлення і запропоновано зміну маршруту, що дасть змогу вирушити з пункту відправлення не пізніше ніж за годину до запланованого часу відправлення та прибути у кінцевий пункт призначення не пізніше ніж через дві години після запланованого часу прибуття.

Перевізник, скасовуючи або затримуючи рейс, повинен надавати пасажирам на їх запит пояснення щодо підстав скасування чи

затримки рейсу. У разі необхідності забезпечення своєчасної пересадки трансферних пасажирів на стикувальні рейси перевізник за першої можливості повинен запропонувати їм альтернативні маршрути перевезення. Перевізник не зобов'язаний сплачувати компенсацію, якщо він може надати підтвердження того, що причиною скасування рейсу була дія надзвичайних обставин або непереборної сили, яким не можна було запобігти, навіть якби було вжито усіх заходів.

У разі скасування рейсу перевізником та продовження пасажиром подорожі іншим рейсом (рейсами) або за іншим маршрутом пасажиром має бути безкоштовно запропоновано та забезпечено: харчування та прохолодні напої відповідно до часу очікування нового рейсу; місця в готелі у випадках, якщо пасажир змушений чекати на відправлення впродовж однієї або більше ночей чи якщо час додаткового очікування пасажиром відправлення більший, ніж передбачалося; наземний трансфер за маршрутом аеропорт – готель – аеропорт; два телефонні дзвінки, або телекс-, факс-повідомлення, або повідомлення електронною поштою, якщо для цього є технічні умови аеропорту. Також перевізник повинен приділяти особливу увагу потребам пасажирів з обмеженими фізичними можливостями (інвалідів) та осіб, які їх супроводжують, а також потребам дітей без супроводу дорослих.

Перевізник повинен надати пасажиром за встановленими ним нормами харчування та прохолодні напої і можливість здійснити два безкоштовних дзвінки або відправити телекс-, факс-повідомлення чи повідомлення електронною поштою, якщо для цього є технічні умови, у разі затримки рейсу на строк: дві години або більше від запланованого часу відправлення рейсу дальністю до 1500 кілометрів; три години або більше від запланованого часу відправлення рейсу дальністю від 1500 до 3500 кілометрів; чотири години або більше від запланованого часу відправлення рейсу для всіх інших рейсів. Якщо виконання затриманого рейсу відкладається на наступний день за днем його виконання, передбаченим розкладом і зазначеним у квитку, перевізник повинен надати пасажиром номери у готелі, харчування та забезпечити трансфер за маршрутом аеропорт – готель – аеропорт. Якщо затримка рейсу перевищує п'ять годин, пасажиром має бути запропоновано відповідне обслуговування.

Якщо пасажир був не задоволений наданим сервісом, він має право усно чи письмово висловити претензію. Усну претензію пасажир повинні розглянути негайно. Авіакомпанія повинна вжити всі необхідні заходи для відповіді та належного обслуговування. Авіакомпанія повинна надати книгу скарг і пропозицій за першою вимогою пасажирів. Якщо були порушені умови договору з авіаперевезення, авіакомпанія і його представники повинні розповісти про порядок дій і у всьому сприяти пасажиром в оформленні необхідних документів по даному питанню. Пасажир може пред'явити претензію самої авіакомпанії або її представникам в будь-якому пункті, де знаходиться незадоволений. При подачі письмової скарги, авіакомпанія повинна відповісти в жаті терміни, але не пізніше 30 днів з моменту надходження претензії. Авіакомпанія може повідомити пасажиром про затримку відповіді і про термін отримання відповіді, коли авіакомпанія не готова дати повну відповідь пасажиром. Загальний термін для розгляду письмової претензії від пасажирів становить 45 днів.

Література

1. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 4 вересня 2012.: (Офіц. текст). – К. : Паливода А. В., 2012. – 380 с.
2. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 30.11.2012 №735 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2219-12>.
3. Горян Е. В. Забезпечення прав пасажирів при здійсненні міжнародних повітряних перевезень (порівняння законодавства України та ЄС) / А. В. Горян // Часопис Академії адвокатури України. – К. : ААУ, 2011. – №4. – С. 1-7.